

141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet

a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól

A Kormány a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 30. §-a (1) bekezdésének *a*) és *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

A súlyos fogyatékoság minősítése

1. § (1) A Fot. 23. § (1) bekezdése *a*) pontjának alkalmazása során látási fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, akinek a fogyatékosága az 1. számú melléklet 1. pontjában meghatározott mértékű.

(2) A Fot. 23. § (1) bekezdése *b*) pontjának alkalmazása során hallási fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, akinek a fogyatékosága az 1. számú melléklet 2. pontjában meghatározott mértékű.

(3) A Fot. 23. § (1) bekezdése *c*) pontjának alkalmazása során értelmi fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, akinek a fogyatékosága az 1. számú melléklet 3. pontjában meghatározott mértékű.

(4) A Fot. 23. § (1) bekezdése *d*) pontja alkalmazása során mozgásszervi fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, aki helyváltoztatáshoz az állapota miatt az 1. számú melléklet 4. pontjában meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli.

(5) A Fot. 23. § (1) bekezdésének *e*) pontja szerinti halmozottan fogyatékos állapot minősítéséhez az 1. számú mellékletben meghatározott, az adott fogyatékosági típusra vonatkozó orvos-szakmai mutatókat kell értelemszerűen alkalmazni.

(6) A Fot. 23. § (1) bekezdésének *f*) pontja alkalmazása során a beszédnek hallás útján történő megértésére az a személy nem képes segédeszközzel sem, akinek hallásküszöbértéke a beszédfrekvenciákon a kilencven dB felett van.

2. § (1) A fogyatékosági támogatás megállapítása szempontjából a súlyos fogyatékoság akkor minősül tartósnak, ha annak időtartama előreláthatólag három évig fennáll.

(2) A Fot. 23. §-a (1) bekezdésének alkalmazásában önálló életvitelre az a személy nem képes, aki

a) a mindennapi életviteléhez, társadalmi életben való részvételéhez szükséges tevékenységeket testi, illetőleg érzékszervi fogyatékosága vagy az azzal összefüggő kommunikációs képtelenség miatt még a szükség szerinti segédeszköz igénybevételével sem képes más személy közreműködése nélkül elvégezni, vagy

b) a mindennapi életvitelében értelmi fogyatékosága miatt állandó felügyeletet, irányítást igényel, mivel térben és időben tájékozódni nem tud, a lakásban nem képes egyedül élni anélkül, hogy ez önmagára vagy másokra nézve veszélyt ne jelentene, továbbá a pénz értékét nem ismeri, így a mindennapi élet szintjén önálló gazdálkodásra képtelen.

3. § Az önkiszolgálási képessége annak a személynek hiányzik, aki mások személyes segítségével nem képes

a) étkezni, vagy

b) tisztálkodni, vagy

c) öltözködni, vagy

d) illemhelyet használni, vagy

e) lakáson belül - a szükség szerinti segédeszköz igénybevétele mellett sem - közlekedni.

A fogyatékosági támogatásra való jogosultság megállapítása

4. § (1) A fogyatékosági támogatásra való igény legkorábban abban a hónapban nyújtható be, amikor az igénylő a tizennyolcadik életévét betölti.

(2) A fogyatékosági támogatás iránti igényt a 2. számú melléklet szerinti "Igénybejelentés fogyatékosági támogatásra" című nyomtatványon kell előterjeszteni az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Területi Államháztartási Hivatalnál (a továbbiakban: TÁH).

5. § (1) A támogatás iránti igényhez mellékelni kell az igénylő háziorvosa, bentlakásos szociális intézményben élő igénylő esetén az intézmény orvosa (a továbbiakban: háziorvos) által kiállított orvosi beutalók (raktári szám: A

3510-90), valamint a fogyatékossgot igazoló orvosi dokumentációt (a továbbiakban együtt: orvosi dokumentáció). Az orvosi beutalóban a házi orvos

a) nyilatkozik arról, hogy a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció a súlyosan fogyatékos állapot minősítésére alkalmas-e,

b) véleményt ad az igénylő önálló életvitelre való képességének és önkiszolgálási képességének minősítéséhez,

c) nyilatkozik arról, hogy ha az igénylő szakértői bizottság általi személyes vizsgálata szükséges, a vizsgálatot az igénylő lakóhelyén, tartózkodási helyén vagy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Országos Orvosszakértői Intézetének (a továbbiakban: OOSZI) telephelyén indokolt-e elvégezni.

(2) Amennyiben az igénylő nem rendelkezik a minősítéséhez szükséges iratokkal, a súlyos fogyatékossg minősítésének előkészítése érdekében a házi orvos gondoskodik a megfelelő szakvizsgálatok elvégzéséről.

(3) A MEP a pontatlanul vagy hiányosan kitöltött, illetve az orvosi dokumentáció nélkül benyújtott igény esetén az igénylőt tizenöt napos határidővel hiánypótlásra szólítja fel.

6. § (1) A MEP az igénybejelentés beérkezésétől számított három munkanapon belül megkeresi az OOSZI szakértői bizottságát (a továbbiakban: szakértői bizottság) a súlyos fogyatékossg minősítésének elvégzése céljából. A MEP a megkereséshez mellékelni az igénylő által becsatolt orvosi dokumentációt.

(2) A MEP a megkeresésről - annak a szakértői bizottsághoz történő megküldésével egyidejűleg - értesíti a fogyatékossgai támogatást igénylőt, egyben felhívja a szakértői bizottsággal való együttműködésre. Az értesítésben az igénylőt tájékoztatni kell az együttműködés hiányának jogkövetkezményeiről is.

7. § A szakértői bizottság tagjainak számát az OOSZI főigazgatója határozza meg, de az háromtagúnál kevesebb nem lehet. Tagjai az OOSZI főigazgatója által megbízott két szakorvos, valamint a fogyatékossg jellege szerinti más szakember, illetve szakemberek.

8. § (1) A szakértői bizottság a TÁH-tól érkezett dokumentáció alapján megvizsgálja, hogy az igénylő súlyos fogyatékossgnak minősül-e.

(2) Ha a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció nem alkalmas a minősítés elvégzésére, a szakértői bizottság a támogatást igénylőt a fogyatékossg jellegének megfelelő szakvizsgálatra utalja be, illetve vizsgálat céljából felhívhatja a szakértői bizottság előtti személyes megjelenésre is.

(3) Ha az igénylő személyes vizsgálata szükséges, a szakértői bizottság a vizsgálatot - a házi orvos javaslatától függően - az ellátást igénylő lakóhelyén, tartózkodási helyén (bentlakásos szociális intézményben élő igénylő esetén az intézményben) vagy az OOSZI telephelyén végzi el.

(4) A szakértői bizottság a súlyos fogyatékossg minősítésének eredményéről a *3. számú melléklet* szerinti szakvélemény megküldésével értesíti a TÁH-t.

(5) A súlyosan fogyatékos állapot fennállása esetén a szakértői bizottság szakvéleményében nyilatkozik arról is, hogy az igénylő felülvizsgálata szükséges-e. Ha a szakértői bizottság az igénylő felülvizsgálatát szükségesnek tartja, szakvéleményében a felülvizsgálat időpontját is meg kell határoznia.

9. § A támogatás iránti igényt elbíráló határozattal egyidejűleg a szakértői bizottság szakvéleményét is kézbesíteni kell az igénylő számára.

10. § (1) A magasabb összegű családi pótlékban vagy vakok személyi járadékában (a továbbiakban együtt: egyéb ellátás) részesülő személy fogyatékossgai támogatásra csak akkor szerezhet jogosultságot, ha az egyéb ellátásáról lemond.

(2) Amennyiben az igénylő az igénybejelentés szerint az (1) bekezdésben foglalt ellátás(ok)ban részesül, a TÁH - a súlyos fogyatékossg fennállása esetén - a minősítés eredményéről a fogyatékossgai támogatás várható összegének megjelölésével tájékoztatja az igénylőt. A tájékoztatással egyidejűleg a TÁH a 4. számú melléklet szerinti nyilatkozat megküldésével felhívja az igénylő figyelmét arra, hogy a fogyatékossgai támogatásra irányuló igény fenntartásáról - a megjelölt határidőn belül - nyilatkozzon.

(3) A TÁH a 4. számú mellékletben foglalt nyilatkozatot megküldi az egyéb ellátást folyósító szervnek azzal, hogy az ellátás folyósítását haladéktalanul szüntesse meg, és a megszüntetés napjáról tájékoztassa a TÁH-t. Ilyen esetben a TÁH a fogyatékossgai támogatásra való jogosultságot az egyéb ellátás folyósításának megszüntetését követő hónap első napjától állapítja meg.

11. § (1) A fogyatékossgai támogatást a TÁH havonta utólag, a tárgy hónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja.

(2) A támogatás - a 10. § (2) bekezdésében meghatározott eset kivételével - az igénylőt az igénybejelentés hónapjának első napjától illeti meg.

(3) Az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének változásával a támogatás összegét külön határozattal módosítani nem kell.

A felülvizsgálatra vonatkozó szabályok

12. § (1) Ha a felülvizsgálat - a nyilvántartás adatai alapján - esedékessé válik, erről a TÁH értesíti a jogosultat, egyben a felülvizsgálat elvégzése végett megkeresi a szakértői bizottságot.

(2) A felülvizsgálat esedékességéről szóló értesítésben a TÁH - határidő megjelölésével - felhívja a jogosultat, hogy a felülvizsgálathoz szükséges orvosi dokumentációt küldje meg a TÁH részére. A megküldött orvosi dokumentációt a TÁH a felülvizsgálat elvégzésére irányuló megkeresés mellékleteként továbbítja a szakértői bizottságnak.

(3) A felülvizsgálatra a szakértői bizottsági vizsgálatra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni (8. §).

13. § (1) Ha a felülvizsgálat szerint a súlyosan fogyatékos állapot továbbra is változatlanul fennáll, a fogyatékosági támogatást tovább kell folyósítani. A továbbfolyósításra külön határozatot hozni nem kell, azonban a felülvizsgálat eredményéről a jogosultat értesíteni kell.

(2) A TÁH az ellátás mértékének a jogosult állapotváltozásával összefüggő emeléséről, illetve csökkentéséről határozattal dönt. A határozattal egyidejűleg a felülvizsgálat eredményét tartalmazó szakvéleményt is kézbesíteni kell a jogosult számára.

(3) Ha a szakértői bizottság a felülvizsgálat során a jogosult állapotában, illetve önkiszolgálási képességében a fogyatékosági támogatás mértékét befolyásoló

a) rosszabbodást állapít meg, úgy számára a magasabb ellátási összeget annak a hónapnak az első napjától kell megállapítani és folyósítani, amelyben a felülvizsgálatra sor került,

b) javulást állapít meg, úgy számára az alacsonyabb ellátási összeget az állapotjavulást megállapító szakvélemény kiállítását követő hónap első napjától kell megállapítani és folyósítani.

(4) Ha a súlyosan fogyatékos állapot már nem áll fenn, a fogyatékosági támogatást a felülvizsgálatot követő hónap első napjától kell megszüntetni.

(5) A fogyatékosági támogatást meg kell szüntetni abban az esetben is, ha a jogosult a 12. § (2) bekezdés szerinti értesítésben foglaltaknak nem tesz eleget, illetve felülvizsgálata céljából a szakértői bizottság előtt nem jelenik meg. Ilyen esetben az ellátást a mulasztást követő hónap első napjától kell megszüntetni.

14. § (1) A jogosult állapotrosszabbodásra hivatkozással - a felülvizsgálat szakvéleményben meghatározott időpontja előtt - maga is kezdeményezheti felülvizsgálatát. Az eljárásra az új igény érvényesítésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha a TÁH a magasabb összegű ellátási igényt azért utasítja el, mert az igénylő állapotában a fogyatékosági támogatás mértékének megváltozását indokoló rosszabbodás nem következett be, az elutasító határozat jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül előterjesztett újabb kérelemre a bizonyítási eljárást csak abban az esetben kell lefolytatni, ha a fogyatékoság jellege szerinti orvosi igazolás megfelelően tanúsítja, hogy az igénylő állapota az elutasítás óta rosszabbodott. Egyéb esetben a magasabb összegű ellátás iránti igényt el kell utasítani.

15. § A TÁH soron kívüli felülvizsgálatot kezdeményez, ha tudomására jut, hogy a fogyatékosági támogatásban részesülő személy a támogatást jogalap nélkül veszi igénybe. Az eljárásra a felülvizsgálat szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Egyéb eljárási szabályok

16. § (1) A jogosult a lakóhelyének megváltozását köteles az ellátást folyósító TÁH-nak bejelenteni. Ebben az esetben az ellátást folyósító TÁH - az ügyben keletkezett iratoknak a jogosult új lakóhelye szerinti TÁH-hoz történő egyidejű áttételével - a támogatás folyósítását megszünteti. A jogosult új lakóhelye szerint illetékes TÁH a fogyatékosági támogatást az előző lakóhely szerinti folyósítás megszüntetését követő hónap első napjától folyósítja.

(2) Ha a támogatás a tartózkodási hely szerint került megállapításra és a jogosult az ellátás folyósításának a lakóhely vagy új tartózkodási hely szerinti TÁH-hoz történő áttételét kéri, az eljárásra az (1) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

17. § (1) A jogosultnak a három hónapot meghaladó egybefüggő külföldi tartózkodását be kell jelentenie a támogatást folyósító TÁH-nak.

(2) A fogyatékosági támogatás továbbfolyósítására a jogosult igénybejelentésére kerül sor. Ebben az esetben az ellátást annak a hónapnak az első napjától kell továbbfolyósítani, amelyben a jogosult visszatér Magyarországra.

18. § A fogyatékosági támogatás igényléséhez szükséges nyomtatvány térítésmentes. A nyomtatványok előállításáról, továbbá az igényelbíráló szervhez történő továbbításáról a TÁH gondoskodik.

19. § Ha a fogyatékosági támogatást igénylő utazási, illetve adókedvezményre jogosult, erre vonatkozóan a TÁH a szakértői bizottság szakvéleménye alapján hatósági bizonyítványt ad ki. A hatósági bizonyítványnak tartalmaznia kell az érvényesség időtartamát is.

20. § (1) Ez a rendelet 2000. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) A fogyatékosági támogatásra való jogosultság legkorábbi kezdő időpontja 2001. július 1-je.

(3) Az egyéb ellátás folyósítása - a 10. § alapján történő lemondás következtében - legkorábban 2001. június 30-ával szüntethető meg.

1. számú melléklet a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelethez

Értelmező rendelkezések

1. Látási fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni,

a) akinek látóélessége megfelelő korrekcióval

aa) mindkét szemén 5/70,

ab) az egyik szemén 5/50, a másik szemén három méterről olvas ujjakat,

ac) az egyik szemén 5/40, a másik szemén fényérzékelés nincs, vagy a másik szeme hiányzik; rövidlátás esetén - a fenti látásélesség értékeitől függetlenül - csak az jogosult a fogyatékosági támogatásra, akinek közeli látásélessége Csapody V., vagy annál rosszabb, vagy

b) akinek látótere mindkét oldalon körkörösén húsz foknál szűkebb. A szürkehályog műtéttel való gyógyíthatósága kérdésében a megyei, fővárosi vezető szemész szakorvos állásfoglalása az irányadó. Fogyatékosági támogatásra az a személy jogosult, akinek műtéti gyógyítását a szakorvos nem tartja indokoltnak, mivel a műtéti beavatkozástól állapotjavulás nem várható.

2. Hallási fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, akinek hallásküszöbértéke a beszédfrekvenciákon kilencven dB felett van, és ennek következtében a hangzó beszéd elsajátítására és megértésére még segédeszközzel sem képes. Ez utóbbi feltétel a szóbeli kifejezőkészség elsajátítása terén megnyilvánuló olyan súlyos és végleges zavart jelent, amely a kommunikációt lehetetlenné teszi, s a kifejezőmód zavaraiiban vagy a beszéd akusztikus megnyilvánulásának hiányában mutatkozik meg.

3. Értelmi fogyatékosnak azt a személyt kell tekinteni, aki

a) önellátásra képtelen, ezért állandó ápolásra szorul, beszéde nem alakult ki vagy tagolatlan, tartalom nélküli, s mindezek következtében a mindennapi élet szintjén csak kis mértékben képezhető, és élete más személy állandó segítségével nélkül veszélybe kerülne (IQ pontja 0-19 között határozható meg olyan teszttel, amelynek átlaga száznál van. BNO szerinti besorolása: F 73.), vagy

b) a hétköznapi élet elemi cselekményei területén másokra van utalva, mivel az általános értelmi képessége az adott korosztályú népesség átlagától az első évektől kezdve számottevően elmarad, s amely miatt az önálló élet vezetése jelentősen akadályozott (IQ pontja: 20-49 között határozható meg olyan teszttel, amelynek átlaga száznál van és standard deviációja 15. BNO szerinti besorolása: F 71-F 72.);

c) IQ értékétől függetlenül a fejlődés átható (pervazív) zavarában szenved, és az autonómia-tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F 84.0-F 84.9).

4. Mozgásszervi fogyatékosnak kell tekinteni azt a személyt, akinek a mozgásrendszer károsodása vagy funkciózavara miatt a helyváltoztatása az alább felsorolt segédeszközök állandó és szükségszerű használatát igényli:

a) végtag protézisek

aa) alsó végtag protézisek (egy végtagra)

- lábszárcsonkra

- combcsonkra

- csípőízületi csonkra

- alsó végtag fejlődési rendellenességeire,

ab) felső végtag protézisek (mindkét végtagra)

- alkarcsonkra

- felkarcsonkra

- vállcsonkra;

b) végtag ortézisek

ba) alsó végtag ortézisek (mindkét végtagra)

- alsó végtag izomzatának bénulása esetén dinamikus rögzítéssel ortézisek

- járógépek,

bb) felső végtag ortézisek (mindkét végtagra)

- felső végtag izomzatának bénulása esetén,

- bc) egy alsó és egy felső végtag ortézis;
- c) személyes mozgás nem testen viselt segédeszközei
- ca) egy karral működtetett járóeszközök
 - hónalj- és könyökmankók, abban az esetben, ha az igénylő protézis vagy ortézis állandó használatára az állapotából következően nem képes,
- cb) kerekesszékek (ideértve az olyan helyváltoztatást szolgáló eszközt is, amely valamilyen életfunkciót fenntartó készülékhez kötött)
 - kézi meghajtású
 - elektromos kerekesszék.

2. számú melléklet a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelethez

IGÉNYBEJELENTÉS
fogyatékosági támogatásra

TERÜLETI (PEST MEGYEI)
ÁLLAMHÁZTARTÁSI
HIVATAL

Érkezett: Iktatószám:

.....

Folyósítási törzsszám:

Alulírott igénylő

- fogyatékosági támogatás megállapítását,
- állapotrosszabbodásom miatt a támogatás mértékének módosítását igénylem az alábbiakban közölt adatok és nyilatkozat, a mellékletként csatolt orvosi beutaló, valamint a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentáció alapján.

I.

Az igénylőre vonatkozó adatok

1. Az igénylő neve:
- Leánykori neve:
- Anyja neve:
- Születési helye, ideje:
- TAJ-száma:
2. Lakóhelye:
- Tartózkodási helye:
3. Gondnok neve, címe:
4. A fogyatékosági támogatás folyósítását lakóhelyemre:
- tartózkodási helyemre:
- bankszámlámra:
- (bankszámlaszám:
- számlavezető bank:)
- kérem.

II.

Az igénylő nyilatkozata

Kijelentem, hogy

vakok személyi járadékában

- részesülök (folyósítási törzsszám:),
- nem részesülök;

magasabb összegű családi pótlékban

- részesülök,
- nem részesülök.

A magasabb összegű családi pótlékot szerv, számon,
..... kezéhez folyósítja.

Tudomásul veszem, hogy a körülményeimben bekövetkezett olyan változásokat, amelyek a támogatásra való jogosultságot vagy annak folyósítását befolyásolják, köteles vagyok a folyósító szervnek 15 napon belül bejelenteni (így például: állapotjavulást, egybefüggően három hónapot meghaladó külföldi tartózkodást, lakcímváltozást).

Kiállítás helye, kelte:

.....
aláírás

3. számú melléklet a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelethez

Ügyiratszám:

Az Országos Orvosszakértői Intézet fokú bizottságának szakvéleménye a súlyos fogyatékoság minősítéséről

A) A fogyatékosági támogatást igénylő személy adatai:

Neve:

Leánykori neve:

Anyja neve:

Születési helye, ideje:

Lakóhelye:

Tartózkodási helye:

TAJ-száma:

Gondnok neve, címe:

B) A fogyatékosági támogatást igénylő személy állapotának minősítése

a) látási fogyatékos
látási képessége:

b) hallási fogyatékos

- hallási képessége:
beszédképessége:
- c) értelmi fogyatékos
értelmi képessége:
- d) mozgásszervi fogyatékos
mozgásképessége:
- e) halmozottan fogyatékos
- ea)* az *a)-d)* pontban meghatározott fogyatékoságok közül legalább kettő fogyatékosága van,
- eb)* hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az *a), c), d)* pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van.

Hallásképesség meghatározása:

C) A fogyatékosági támogatást igénylő személy önálló életvitelre

- képes
- nem képes

D) A B) és C) pontok alapján a fogyatékosági támogatást igénylő személy az 1998. évi XXVI. törvény 23. § (1) bekezdése szerint

- súlyosan fogyatékosnak minősül
- nem minősül súlyosan fogyatékosnak

E) A B) pont c) és d) alpontjai szerinti fogyatékoság esetén a fogyatékosági támogatást igénylő személy önkiszolgálási képessége

- hiányzik
- nem hiányzik

F) Felülvizsgálat

a) az igénylő személy állapotában a fogyatékosági támogatásra való jogosultság szempontjából

- változás várható
- nem várható változás

b) az igénylő felülvizsgálata

- szükséges, ennek időpontja: év hónap
- nem szükséges

G) Az elvégzett vizsgálat alapján

- a) látássérültsége, hallássérültsége, értelmi sérültsége, mozgássérültsége okán

utazási kedvezményre

adókedvezményre

való jogosultság feltételei fennállnak;

b) súlyos mozgássérültsége okán a lakáscélú támogatás igénybevételének feltételei fennállnak;

c) állapota

végleges

előreláthatólag év hónapjáig áll fenn.

Kiállítás helye, kelte:

P. H.

.....
bizottság tagja

.....
bizottság tagja

.....
bizottság elnöke

4. számú melléklet a 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelethez

***Nyilatkozat
a fogyatékosági támogatás igénybevételéhez***

Iktatószám:

Alulírott nyilatkozom, hogy a fogyatékosági támogatásra való jogosultságom megállapításával egyidejűleg a

- vakok személyi járadékára,
- magasabb összegű családi pótlékra

való jogosultságomról lemondok, ezen ellátások megszüntetését

- 2001. július 1-jétől, ,
- a fogyatékosági támogatás folyósításának kezdő időpontjától

kérem.

Kiállítás helye, kelte:

.....
alírás